

Helse- og omsorgsdepartementet - HOD

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår referanse: 20/00879-349

Arkivkode: 0

Deres referanse:

Dato: 21.03.2022

Høringsvar – Forlengelse av midlertidige forskriftshjemler i smittevernloven og helseberedskapsloven for håndtering av koronapandemien

1 Om høringen

Vi viser til Helse og omsorgsdepartementets høringsnotat 4. mars 2022 med forslag til forlengelse av hjemlene i smittevernloven §§ 4-3a og 4-3 andre og tredje ledd. Bestemmelsene gir hjemmel for forskrifter om isolering, smittekarantene og om krav til oppholdssted i innreisekarantene.

I tillegg foreslår departementet forlengelse av midlertidige hjemler i helseberedskapsloven §§ 5-2 andre ledd og 6-2 tredje ledd.

Høringsfristen er satt til 21. mars 2022.

2 Om forslaget

Bestemmelsene har virketid til 1. juli 2022. Forlengelsen er foreslått til 1. juli 2023. Departementet begrunner forslaget om forlengelse med behovet for beredskap ved en eventuell forverring av situasjonen.

Hvorvidt forskriftshjemlene faktisk vil bli brukt har departementet ikke tatt stilling til.

3 Anbefaling

Vi støtter forslaget om en forlengelse. Behovet for dette synes tilstrekkelig begrunnet. Departementet har imidlertid ikke redegjort tilstrekkelig for behovet for varigheten av den foreslåtte forlengelsen. Vi fraråder at en eventuell forlengelse går utover seks måneder.

For ordens skyld presiserer vi at det er forlengelse av selve hjemmelsbestemmelsene vi har tatt stilling til. Eventuelle tiltak med bakgrunn i hjemlene har vi ikke hatt grunn til å vurdere nå. Kommunesektoren bør få uttale seg dersom det vurderes å vedta forskrifter. Tiltak som innføres skal uansett ikke vare lenger enn nødvendig, i tillegg til at de skal være medisinskfaglig begrunnet og være tjenlig etter en helhetsvurdering.

4 Vurdering og generelle betraktninger

De aktuelle bestemmelsene hjemler forskrift som kan regulere flere tiltakstyper. Blant annet har isolering og smittekarantene vært blant de viktigste og mest effektive tiltakene for å hindre smittespredning i samfunnet. Karantenehotell har vært et sentralt tiltak mot importsmitte.

Samtlige tiltak som hjemles i bestemmelsene er inngripende, og adgangen til å iverksette disse skal ikke være en del av de normale verktøyene myndighetene har til rådighet.

Nå er de fleste forskriftsfestede koronatiltak avviklet, og det skal mye til for at gjeninnføring av tiltak vil være forholdsmessig. Samtidig legger vi til grunn at både lokale og nasjonale myndigheter fortsetter å følge nøye med i utviklingen. Departementet viser til at koronapandemien har vist seg å være uforutsigbar. Dette er en vurdering vi umiddelbart kan slutte oss til.

I forbindelse med forrige forlengelse av §§ 4-3a og 4-3 andre og tredje ledd, mente FHI og Helsedirektoratet at adgangen til å iverksette tiltak burde reduseres og etter hvert oppheves når befolkningen var tilstrekkelig beskyttet av vaksinasjon. Vi har merket oss at både direktoratet og Folkehelseinstituttet har vurdert at det av beredskapshensyn er hensiktsmessig å bevare muligheten for å gjeninnføre tiltak også etter juli 2022, vel og merke dersom det er nødvendig og forholdsmessig. Dette er en faglig vurdering vi ikke har merknader til.

Vi presiserte i vårt høringsvar i september 2021 at spørsmålet om forlengelsens varighet ikke var tilstrekkelig begrunnet. Da var det tale om en forlengelse som lå 9 måneder frem i tid. Den samme innvendingen gjør seg gjeldende nå. Vi viser i den forbindelse til at vurderingene fra FHI og Helsedirektoratet ikke synes å forutsette en forlengelse til en dato som ligger mer enn 15 måneder frem i tid, slik departementet foreslår. En forlengelse av et slikt omfang synes heller ikke å være nødvendig for å ivareta hensynet til forutsigbarhet. I tillegg er vi bekymret for at en unødvendig lang varighet undergraver det klare utgangspunktet om at dette skal være strengt midlertidige bestemmelser. Dersom bestemmelsene forlenges i denne omgang, må det være tilstrekkelig med en forlengelse på 6 måneder.

Helge Eide
Områdedirektør samfunn, velferd og demokrati

Tor Allstrin
Områdedirektør advokatene